

Sinop İli Ayancık İlçesi Başlıca Turizm Potansiyeli Unsurları ile Turizm Türlerinin Belirlenmesi

Determining the Main Tourism Potential Elements and Types of Tourism in the Ayancık District of Sinop Province

Oğuz DİKER¹, Adnan ÇETİNKAYA²

Özet

Sinop İlinin 55Km doğusunda bulunan Ayancık İlçesi "Maltepe" ve "Ayantepe" arasında Ayancık Çayının oluşturduğu vadi boyunca kurulmuştur. Tarihsel süreç içerisinde birçok farklı devlet ve beylik hükümdarlığı altında kalan yerleşim yeri geçim kaynakları açısından değerlendirildiğinde öne çıkan en temel geçim kaynağı balıkçılık olmuştur. İlçe Cumhuriyetin ilanı sonrasında gelişen endüstriyel imkanlar çerçevesinde sanayileşmenin etkisini görmüştür. Fakat ilerleyen süreçte değişen talep bağlamında İlçenin endüstriyel yapısı zayıflamış ve işkolları azalmaya başlamıştır. Bu noktada turizm, İlçe açısından alternatif iş kolları imkanı sunmaktadır. Burada öne çıkan konuların başında İlçenin sahip olduğu turizm çekicilikleri gelmektedir. Ayancık İlçesi özellikle doğa temelli aktivite içeren turizm tipleri için önemli imkanlara sahiptir. Ayancık İlçesi coğrafi yapısı ve doğal zenginlikleri; doğa yürüyüş turları, deniz ve kıyı turizmi, tabiat anıtları ziyaretleri, akarsu-kıyı turizmi, bisiklet turları, kuş gözlemi, yayla turizmi faaliyetleri için uygundur. Ayancık İlçesinin turizm sektörü açısından yeterli altyapının olmaması, ortalama kalış süreleri ile turizm gelirlerini doğrudan etkilemektedir. Turizm açısından yapılacak stratejik planlamalar ile turizm altyapısındaki eksiklikler giderilerek, turizm potansiyelinin gelirlere yansımaları sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Sinop, Ayancık, Turizm Potansiyeli, Turizm Türleri

Abstract

The district of Ayancık, located 55 km east of the province of Sinop, is situated between "Maltepe" and "Ayantepe" along the valley formed by the Ayancık Stream. Throughout history, the settlement has been under the rule of various states and principalities. In terms of its primary economic sources, fishing has been the most prominent livelihood. Following the proclamation of the Republic, the district experienced the impact of industrialization within the framework of developing industrial opportunities. However, as demands changed over time, the industrial structure of the district weakened, and the number of occupations began to decline. At this point, tourism offers an alternative source of income for the district. One of the main topics that stands out in this regard is the tourism attractions the district offers. Ayancık is particularly well-suited for nature-based tourism activities. The district's geographical structure and natural richness provide opportunities for nature walks, sea and coastal tourism, visits to natural monuments, river-coast tourism, cycling tours, birdwatching, and plateau tourism. However, the lack of sufficient infrastructure in the tourism sector directly affects the average length of stay and tourism revenues. Strategic planning for tourism can address the gaps in infrastructure, ensuring that the district's tourism potential is effectively reflected

Keywords: Sinop, Ayancık, Tourism Potential, Tourism Types

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Çanakkale
²Karabük Üniversitesi, Şefik Yılmaz Dizdar MYO, Karabük

ORCID:

O.D.: 0000-0002-9538-1621

A.Ç.: 0000-0002-8174-142X

Corresponding Author:

Oğuz DİKER

Email: oguzdiker@comu.edu.tr

Citation: Diker, O. ve Çetinkaya, A. (2024). Sinop ili ayancık ilçesi başlıca turizm potansiyeli unsurları ile turizm türlerinin belirlenmesi. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 14 (4), 721-729.

Submitted: 26.11.2024.

Accepted: 16.12.2024

1. GİRİŞ

Sinop ili sınırlarında Ayancık Çayı Havzasında yer alan Ayancık, konum olarak $41^{\circ} 35' - 41^{\circ} 65'$ kuzey paralelleri ile $34^{\circ} 20' - 34^{\circ} 45'$ doğu meridyenlerine denk gelmektedir (Esen, 2022: 235). Sinop şehir merkezine 55 kilometre uzaklıkta bulunan İlçenin, Karadeniz'e kıyısı bulunmaktadır. Erfelek, Türkeli ve Boyabat ilçeleri ile sınırları bulunan Ayancık, güneyde aynı zamanda Kastamonu ile komşudur (<http://www.ayancik.gov.tr/cografı-yapısı>).

Şekil 1. Ayancık Haritası

Kaynak: (Kaya ve Yılmaz, 2018: 168)

Denize olan kıyısı nedeniyle nem oranının yıllık ortalamada yüksek olduğu Ayancık, tipik Karadeniz iklimi özellikleri sergilemektedir (bkz. tablo 1). Kuzey ve kuzeybatı rüzgârlarının etkili olduğu ilçede kışlar genellikle yağışlı geçmektedir. Söz konusu iklim özellikleri ve bölgenin yapısına uygun olarak sahip olduğu yer şekilleri bakımından incelendiğinde Ayancık zengin bir bitki örtüsü ile bitki örtüsünün kapladığı doğal peyzaj alanlarına sahiptir.

Geniş vadilerinin yanı sıra, geniş ormanları, İlçenin bol oksijenli ve temiz havaya sahip olması sonucunu doğurmuştur. Bu özellikleri ile Ayancık başta yürüyüş ve piknik gibi rekreasyonel faaliyetler açısından da önemli bir değere sahiptir (Kaya, 2015: 90). Çam, meşe, kayın, ıhlamur, çınar başta olmak üzere birçok farklı ağaç ve bitkinin eşlik ettiği ormanlar ve doğal alanlar Ayancık ilçesinin önemli cazibe noktalarından başlıcalarını oluşturmaktadır.

Coğrafi şartların yarattığı zorluklardan tarihi boyunca etkilenen Ayancık, "Maltepe" ve "Ayantepe" arasında Ayancık Çayının oluşturduğu vadi boyunca kurulmuştur. Önceki isminin Ayandon olduğu bilgisi bulunsa da Ayancık Kaymakamlığı Ayandon isimli yerleşim yerinin şimdiki Türkeli ilçesine bağlı Hamamlı köyünün eski adı olduğunu ifade etmektedir.

Tablo 1. Ayancık İklim Özellikleri

İklim: Tipik Karadeniz ikliminin hâkim olduğu Ayancık yöresinde yağışlı ve serin kış mevsiminin yanında ve nemli fakat kurak yaz mevsimi özelliklerine sahiptir.
Sıcaklık: İlçenin yıllık ortalama sıcaklık değeri 14.0°C olup, Temmuz ayında en yüksek ortalama sıcaklık 22.2°C'ye ulaşmaktadır. Ocak ve şubat aylarında ise en düşük ortalama sıcaklık yaklaşık 6.6°C civarındadır. Deniz suyu sıcaklığı ise Haziran ve Temmuz aylarında ortalama 23-24°C arasında ölçülmektedir.
Nem Oranı: İlçede yıllık ortalama nem oranı %72 civarındadır. Nem oranı en yüksek değerine Mart ayında %76, en düşük değerine ise Haziran, Temmuz ve Aralık aylarında %70 seviyelerine düşmektedir.
Yağış: İlçenin yıllık ortalama yağış miktarı 676 kg/m ² olup, en fazla yağış 139,2 mm ile Aralık ayında, en az yağış ise 34,9 mm ile Temmuz ayında kaydedilmektedir. Yüksek kesimler, kış ayları boyunca genellikle karla kaplıdır.
Rüzgâr: İlçede yılda ortalama 9,2 fırtınalı gün yaşanmaktadır. Rüzgarların en yoğun olduğu yön güney olup, en kuvvetli rüzgarlar ise kuzey ve kuzeybatı yönlerinden esmektedir.
Bitki Örtüsü: Yörenin doğal bitki örtüsünü, yükseltiye göre farklılık gösteren yoğun ve sık ormanlar oluşturmaktadır. Kıyı kesiminde, fundalıklar, kültür bitkileri ve yayvan yapraklı orman dokusuyla birlikte makilik bitki örtüsü yaygındır. Kıyıda yükseldikçe ise iğne yapraklı ağaç ve bitki türleri yoğunlaşmaktadır. Ormanlarda çam, köknar, meşe, gürgen, kayın, dişbudak, karaağaç, ıhlamur, çınar, kestane ve kavak gibi türlerin yanı sıra çeşitli maki ve çalı türleri de bulunmaktadır.

Kaynak: (<http://www.ayancik.gov.tr/cografya-yapisi> den uyarlanmıştır)

Ayancık ilçesinin tarihine dair bilinen ve yaygın olarak kabul gören hikâye, ilçenin ilk olarak Maltepe eteklerinde bir balıkçı köyü olarak kurulduğu, daha sonra büyüyüp Ayancık Çayı bölgesine taşındığı yönündedir. İlçenin tarihi, ilk çağlara kadar uzanmaktadır. Ayancık ve çevresinde yaşamış ilk kavimler Paflogonyalılar, Amazonlar, Akalar ve Dorlardır. İlk çağda Paflogonya, Batı Karadeniz'in Biritanya, Pontusya ve Galatya arasında yer alan bölgesini kapsamaktadır. Paflogonyalılar, burada bilinen ilk yerli halk olup, M.Ö. 1200 yıllarına kadar Etiler'e bağlı olarak, onların koruması altında yaşamışlardır (<http://www.ayancik.gov.tr/ilcemiz-tarihi>).

Anadolu'nun Türk hakimiyetine girmesinden önce, Ayancık sırasıyla Frigler, Lidyalılar, Persler, Makedonyalılar, Pontuslar ve Romalıların yönetiminde kalmıştır. Doğu Romalıların döneminde, Türk, Arap ve İran akınlarına uğrayan bölgeye, Malazgirt Savaşı sonrası Danişment Gazi tarafından Kayılar (Bozok) yerleştirilmiş ve böylece Ayancık, 11. yüzyılın sonlarına doğru Türklerin egemenliğine girmiştir (Karadağ, 2023: 9).

Ayancık, 1204 yılında Anadolu Selçuklularının, 1259'da Pervaneoğullarının, 1292'de ise Candaroğullarının yönetimine geçmiştir. 1460 yılında ise Fatih Sultan Mehmet, Trabzon seferine giderken Sinop ve çevresini Osmanlı İmparatorluğu'na katmıştır. Tanzimat dönemine kadar Ayancık, Kastamonu'ya bağlı dört kadılıktan birinin yönetimi altındaydı. Tanzimat Fermanı ile başlayan yenileşme hareketleri sırasında, Ayancık ve çevresinde ilçe yönetimi kurulması planlanmış, ilçe merkezi olarak da Türkeli ilçesine bağlı Ayazköy kabul edilmiştir. Ayancık'ın ve Ayancık Çayı'nın doğusundaki yerleşim birimlerinin sahibi olan Şükrüoğulları, 1860 yılında yerleşim yerini bugünkü konumuna taşımaya öncülük etmiş ve zaman içinde büyüyerek bugünkü şeklini almıştır. Cumhuriyet'in ilanının ardından yapılan düzenlemeyle Ayancık, Sinop iline bağlanmıştır (<https://ayancik.meb.gov.tr/www/tarihce/icerik/46>).

Ayancık, sanayi fonksiyonu sayesinde hızlı bir şehirsiz gelişim gösteren yerleşimlerden biri olarak öne çıkmaktadır. 1920'li yıllarda küçük bir köy olan Ayancık, kereste ticareti ve balıkçılıkla geçimini sağlamıştır. Ancak, kereste fabrikasının kurulmasıyla birlikte, buhar ve elektrik gibi organik olmayan enerjilerin sanayi ve tarımsal üretim ile ulaşım ve haberleşme sistemlerine uygulanmaya başlanması, Ayancık'ı nüfus birikimi ve örgütlenme imkânlarının mevcut olduğu

Sinop İli Ayancık İlçesi Başlıca Turizm Potansiyeli Unsurları ile Turizm Türlerinin Belirlenmesi

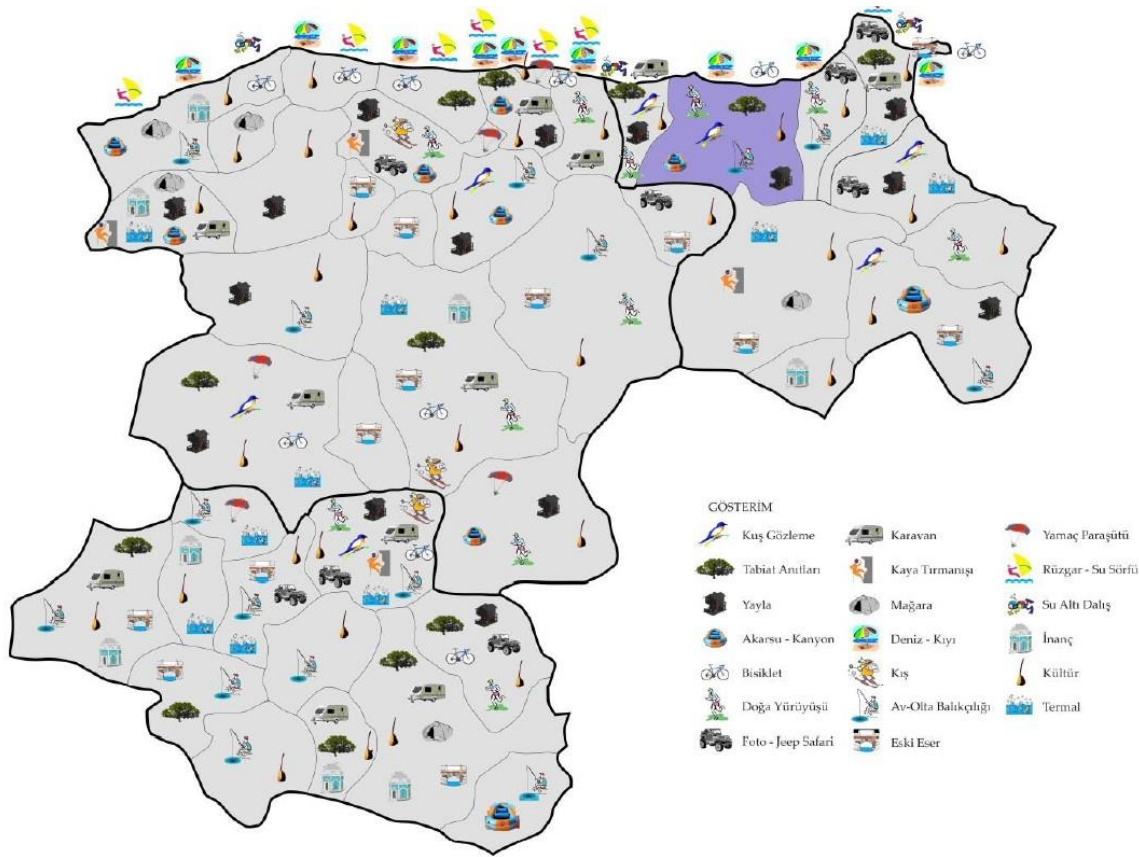
sanayi şehirlerinin özelliklerini taşıyor hale getirmiştir (Kaya ve Yılmaz, 2018: 169). Yıllar içerisinde farklı nedenlerle değişen ekonomik ve endüstriyel yapı ile tesis kapanmış ve söz konusu ekonomik canlılık azalmaya başlamıştır. Buna karşılık yetersiz olan tarım arazileri nedeniyle yeterince yaygın olmayan tarımsal faaliyetler karşılığında geleneksel geçim kaynaklarından birisi olan balıkçılık Ayancık İlçesinde önemini hala korumaktadır. Bu kısıtlı geçim kaynakları içerisinde İlçenin sahip olduğu doğal ve kültürel çekicilikler turizm hareketlilikleri için potansiyel oluşturmaktadır. Fakat mevcut haliyle, sınırlı yatırımın olduğu turizm sektörü istihdamın İlçe açısından en az olduğu iş kollarından birisidir.

Tablo 2. 2015 Yılı Ayancık Konaklama Tesisi Bilgileri

Tesisin adı	Türü	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Sarioğlu Otel	Otel	9	18
Yavuzlar Otel	Otel	18	34
Apartment Otel	Otel	14	35
Saymoz Otel	Otel	22	50
Karahan Otel	Otel	20	36
Kuşu Yalısı Motel	Motel	10	20
Toplam		93	193

Yıldız (2013) tarafından hazırlanan Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın 2013 Ayancık İlçe Analizi adlı raporunda, ilçedeki toplam yatak kapasitesinin otel, pansiyon, tatil köyü, kamping vb. tesisler dahil olmak üzere 223 olduğu belirtilmektedir. Diğer taraftan, Kaya (2015) yaptığı araştırmada, analiz dönemi itibarıyla ilçede faaliyet gösteren 6 konaklama tesisinde toplam 203 yatak kapasitesinin bulunduğunu ifade etmektedir (Tablo 2). Ayancık İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün internet sitesinde ise 2024 yılı için, ilçedeki konaklama tesisleri hakkında şu bilgilere yer verilmektedir: Gazhane mevkiinde bulunan, belediyeye ait 41 yatak kapasiteli Apart Otel, 44 yatak kapasiteli Karahan Otel, Şadırvan Caddesi'ndeki İskele önü mevkiinde yer alan 50 yatak kapasiteli, iki yıldızlı turizm belgeli Saymoz Otel, Ömer Seyfettin Caddesi'ndeki 40 yatak kapasiteli Yavuzlar Otel ve Cumhuriyet Meydanı'ndaki 18 yatak kapasiteli Sarioğlu Otel. Bu bilgilere göre, ilçedeki toplam yatak kapasitesinin 193 olduğu belirtilmektedir (<https://ayancik.meb.gov.tr/www/turizm/icerik/47>).

Ayancık'taki turizm sektörü açısından tesis sayıları, nitelikleri ve yatak kapasitesi incelendiğinde, mevcut durumun yetersiz olduğu görülmektedir. Bunun yanında, ilçenin yiyecek-içecek hizmetleri açısından da yeterli altyapıya sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Yiyecek-içecek işletme kapasitesine dair istatistik veriler yetersiz olmakla birlikte, bu hizmetlerin çoğunlukla yerel işletmeler tarafından sunulduğu gözlemlenmektedir. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü internet sitesinde 2024 yılında yapılan incelemede, belediyeye ait apart otel yanında bulunan 200 kişilik restoran ile Çamurca Plajı ve koyu içindeki Kızılay'a ait tatil yeri de dikkat çekici turistik mekanlar arasında yer almaktadır (<https://ayancik.meb.gov.tr/www/turizm/icerik/47>). Buna rağmen, Ayancık'ın sahip olduğu turizm potansiyeli, ilçede yeterli tesis yatırımı ve kapasite olmamasına rağmen, gelecekte bu yatırımları çekebilme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Bu noktada, Ayancık ilçesinin başlıca turizm cazibe merkezlerinin ele alınması gerekmektedir.

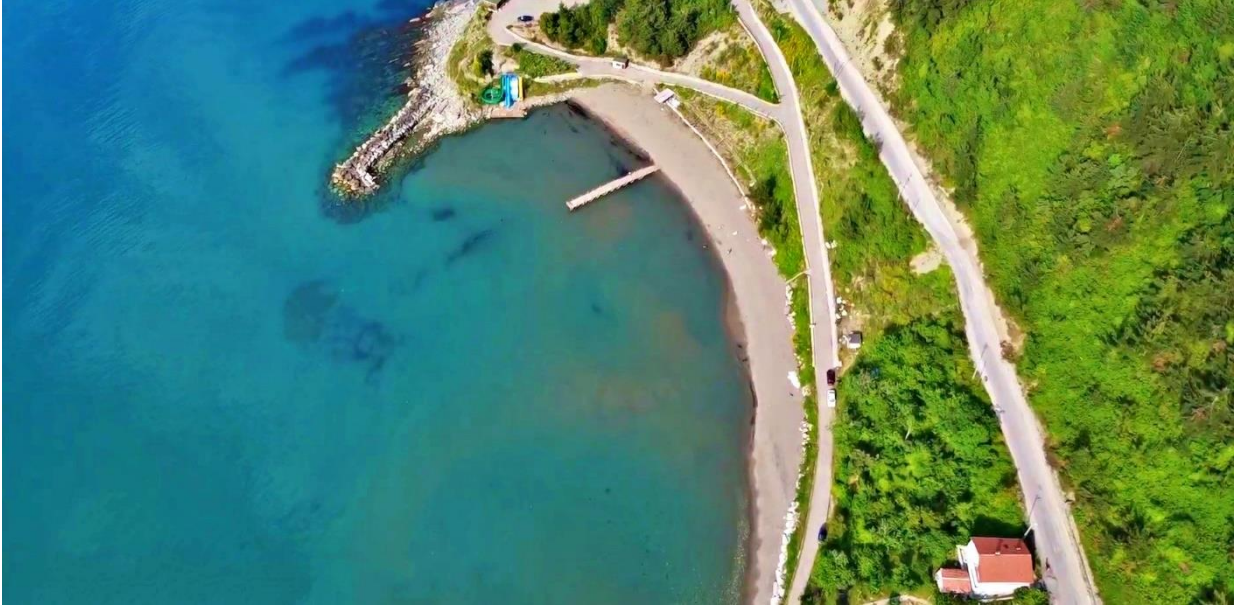
Şekil 2. Ayancık Turizm Potansiyeli

Kaynak: (Yıldız, 2013: 32)

Ayancık ilinin turizm potansiyeli ele alındığında Sinop İli genel turizm potansiyelinden çok farklı ve bağımsız olmadığı görülmektedir. Yıldız (2013) tarafından hazırlanan, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın 2013 Ayancık İlçe Analizi raporunda İlçe genelinde potansiyeli olan başlıca turizm türleri şu şekilde ifade edilmektedir (Şekil 2):

- Doğa yürüyüş turları
- Deniz ve kıyı turizmi
- Tabiat anıtları ziyaretleri
- Akarsu-kıyı turizmi
- Bisiklet turları
- Kuş gözlemi
- Yayla turizmi

Ayancık İlçesinin kıyı bölgesi özellikle *deniz ve kıyı turizmi* açısından imkân sunmaktadır. Daha önce de ele alınan Çamurca Plajı söz konusu turizm faaliyetleri için öne çıkmaktadır. Çamurca Plajı, Ayancık İlçesinin Ünlüce Köyüne bağlı bir plajdır. Plaj 700 metre uzunluğunda olup doğal koy şeklindedir. Plaj içerisinde Kızılay'a ait bir tesis bulunmakta olup yazın yoğun sezonda ziyaretçilere deniz turizmi açısından alternatif sunmaktadır (Şekil 3). Kayalık olmasına rağmen deniz ve kıyı turizm faaliyetleri için kullanılabilir olacak Kleopatra Plajı ve Ayancık Sahili de sezonda ziyaretçilere imkân sunmaktadır.

Şekil 3. Çamurca Plajı

Kaynak: (<https://gezicini.com/ayancik-camurca-plaji>, 2024).

Karadeniz, özellikle yaylalar ve yayla yaşamı ile Türkiye'nin diğer bölgelerinden farklılaşan bir özellik taşımaktadır. Günümüzde birçok yayla, adını taşıyan turizm çeşitleri bağlamında ziyaretçi kabul etmektedir. Bu tür turizmin önemli örneklerinden biri de Ayancık İlçesi'nde yer almaktadır. Akgöl Yaylası, Ayancık İlçesi'nin güneyinde bulunan ve Akgöl bölgesi olarak bilinen alanda yer almaktadır. Akgöl, çevresindeki yoğun köknar ormanları arasından akan iki çayın birleşmesiyle oluşmuş yapay bir gölettir. 1991 yılında, Bakanlar Kurulu Kararı ile adı Akgöl Yaylası olarak değiştirilmiş ve turizm merkezi ilan edilmiştir. Göl çevresindeki yayla, ortalama olarak 3 dönümlük bir alanı kaplamaktadır. Bu bölge, günübirlik geziler için oldukça uygun olup, göl çevresindeki orman içlerinde çeşitli piknik alanları da mevcuttur (<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/sinop/gezilecekyer/akgol>). Ayrıca, Akgöl Yaylası, izcilik ve kamp sporu gibi açık hava etkinlikleri için de imkân sunmaktadır. Akgöl Yaylası'nın yanı sıra, Çangal Dağı üzerinde düzenlenen yayla şenlikleri de, bölgedeki yayla turizmi faaliyetlerini destekleyerek önemli bir turizm potansiyeli oluşturmuştur. Bunu sen mi yazdın?

Ayancık ilçesi, doğa yürüyüşleri, kuş gözlemciliği, hayvan gözlemciliği ve botanik turizmi gibi farklı alanlarda önemli potansiyellere sahiptir. Bunlar arasında en dikkat çeken alanlardan biri, Sinop-Ayancık yolu üzerinde yer alan ve Ayancık ilçesinin merkezine 40 kilometre mesafedeki Sarıkum Yaban Hayatı Kurtarma ve Rehabilitasyon Merkezi'dir. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından "korunan alan" statüsüne alınan bu merkez, yaban hayatı çeşitliliğini gözlemlemek ve yürüyüş etkinlikleri düzenlemek için oldukça elverişli bir alan sunmaktadır. Bu merkezde, boz ayı, çakal, kurt gibi memeli akbaba, atmaca, şahin, kartal, baykuş gibi kanatlı yırtıcı hayvanların yanı sıra yaban tavşanı, sincap, kızıl geyik gibi memeliler bulunmaktadır. İlçede bulunan kuş türlerine ek olarak ibibik, leylek, turna, eabil, kumru, gümüş martı, kaya güvercini ve kırlangıca da rastlanmaktadır. Sarıkum başta olmak üzere Ayancık ilçesindeki birçok doğal alan, bisiklet turları gibi çeşitli turizm faaliyetlerine uygun önemli bir potansiyel taşımaktadır. (Tablo 3).

Tablo 3. Ayancık İlçesi Başlıca Bisiklet Rotası

Parkur	Uzunluk
Ayancık-Yenikonak-Kepez Kanyonu-İnaltı Mağarası-Kızılca kaya Şelalesi-Duvarsökü-Yenikonak-Ayancık	62 Km

Kaynak: (İnternet Kaynakçası, 2024a)

Daha önce de ifade edildiği üzere Ayancık rekreasyonel faaliyetler açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Başta doğa yürüyüşleri olmak üzere birçok açık hava rekreasyonel etkinlik için uygun alana sahiptir. Ayancık Kaymakamlığı tarafından kısa ve uzun mesafeli doğa yürüyüşleri için gerekli ihtiyaçlara cevap verecek şekilde düzenlenen İnaltı Kanyonu diğer birçok doğa sporu için de uygun nitelikler taşımaktadır. Yürüyüşçülerin konaklayabilmeleri için dinlenme noktalarının oluşturulduğu Kanyon, araç trafiğine de kapatılmıştır. Kanyon ilgili parkur dışında da farklı birçok parkura sahiptir (Kaya, 2015:101). Ayancık İlçesindeki başlıca yürüyüş rotaları tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Ayancık İlçesindeki Başlıca Doğa Yürüyüşü (Trekking) Rotaları

Parkur	Uzunluk	Zorluk Derecesi
Ayancık- Duvarsökü-İnaltı Mağarası	13 Km	3
Ayancık- Duvarsökü-Akgöl	15 Km	3
Ayancık-İnaltı Mağarası-Saray Gölü-Akgöl	19 Km	3
Ayancık -Akgöl- Yumacık Yaylası- Saray Gölü	10 Km	3
Ayancık- Akgöl-Kabakçayırı Yaylası-Uzunçay	13 Km	2

Kaynak: (İnternet Kaynakçası, 2024a)

Ayancık ilçesinin 42 kilometre uzağında bulunan Akgöl Tabiat Parkı, yalnızca yayla turizmi ile değil, aynı zamanda kuş gözlemciliği, doğa gözlemi, botanik turizmi gibi alternatif turizm türlerine de olanak sağlamaktadır. Park, trekking, bisiklet turları ve foto safari gibi açık hava etkinlikleri için de büyük bir potansiyel taşımaktadır. Bölgenin bitki örtüsü yoğun ve çeşitlidir; bu örtü, yükseltiye bağlı olarak değişkenlik gösterir. Kıyı kesiminde yaygın olan yaprak dökken ormanlar, makilikler ve kültür bitkileri, yükseldikçe iğne yapraklı ağaç türleriyle yer değiştirir. Ormanlarda; göknar, kayın, meşe, dişbudak, ıhlamur, kestane, kavak, çınar, karaağaç, gürgen ve çam gibi çeşitler ile maki ve çalı bitkileri bulunur. Fauna açısından ise, boz ayı, kaya sansarı, porsuk, karaca, sincap, yaban domuzu, tavşan ve kurt gibi hayvanlar yaşamaktadır (<https://bolge10.tarimorman.gov.tr/Menu/52/Sinop-Akgol-Tabiat-Parki>).

Ayancık ilçesinde yer alan bir diğer doğal cazibe merkezi ise İnaltı Mağarası Tabiat Parkı'dır. İnaltı Köyü civarında bulunan bu park, yaklaşık 22,8 hektarlık bir alana sahiptir ve doğa yürüyüşü rotalarıyla dikkat çekmektedir. Ayrıca, mağara turizmi açısından da önemli bir yerdir. 1070 metre yükseklikteki mağaranın uzunluğu 658 metredir. MTA tarafından 1996 yılında yapılan incelemelerde, mağaranın 300 metrelik kısmı aydınlatılarak turizme açılmış, geri kalan 358 metrelik bölümün ise yalnızca 125 metrelik kısmı turizme uygun bulunmuştur. Mağara doğu-batı yönünde uzanmakta olup, giriş salonunun uzunluğu 125 metre, tavan yüksekliği ise 15 metreye kadar çıkmaktadır. Bu alanda, sarkıtlar, dikitler, sütunlar, örtü ve duvar damlataşları ile damlataş havuzları gözlemlenebilmektedir. Mağara, Dogger yaşlı granit tabanı üzerinde, karstik taban düzeyini oluşturan Malt-Alt Kereatse formasyonunda gelişmiştir (<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/sinop/gezilecekyer/nalti--magarasi>).

Ayancık ilçesindeki bir başka önemli doğal alan ise Kızılca Elmalı Meşesi Tabiat Anıtıdır. Anıt ağaçlar, türlerinin alışılmadık boyutlarına sahip olup, bölgenin kültürel ve tarihi mirası açısından önemli yer tutar. Bu tür ağaçlar, doğal zenginliklerimizin başında gelir ve geçmişten günümüze önemli bir bağ kurarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlar. Ayancık ilçesi Sansar

Köyü Kızılca Elma Altı Mevkii'nde, 750 metre rakımda yer alan Sapsız Meşe (*Quercus Petraea* subsp. *Iberica*) ağacı, 350 yaşında olup, 25 metre boy, 1,19 metre çap ve 3,75 metre çevre genişliği ile dikkati çekmektedir (İnternet Kaynakçası, 2024b). Bu ağaç, yalnızca kültürel miras açısından değil, çevresiyle birlikte doğa temelli turizm faaliyetleri için de büyük bir potansiyel sunmaktadır.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Ayancık İlçesi gerek coğrafi koşulları gerekse endüstriyel gelişimi bakımından ele alındığında yerel halkın ihtiyaçlarını karşılayabilecek yeterli gelir yaratabilecek kapasitede iş kollarını yaratamamaktadır. Bu noktada hizmet sektörü ve bu sektörün en önemli kollarından birisi olan turizm sektörü Ayancık İlçesi için alternatif oluşturmaktadır. Ayancık İlçesi turizm tesisleri ve turizm altyapısı açısından değerlendirildiğinde yeterli çeşitliliğe sahip değildir. Yatak kapasitesinin sınırlı olmasının yanı sıra yiyecek ve içecek işletmelerinin de çeşitliliği yeterli değildir. Bunlara rağmen Sinop İl Merkezi ile olan mesafesi ve ulaşım imkanları bakımından değerlendirildiğinde turist ziyaretleri almaktadır. Ayancık ilçesi turizm potansiyeli incelendiğinde ağırlıklı olarak aktivite temelli turizm tiplerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Günümüze kalan somut kültürel miras unsurlarının yeterli çeşitlilikte olmaması nedeniyle, kültür turizminin çeşitleri açısından yeterli imkana sahip değildir. Fakat sahip olduğu coğrafi konum ve doğal çeşitliliği bahsedilen aktivite temelli turizm tipleri için uygundur. Özellikle doğada gerçekleştirilecek aktivitelerden, doğa yürüyüşleri (trekking), bisiklet turları, yayla turizmi, tabiat ve kuş gözlemciliği, foto safari gibi faaliyetler öne çıkmaktadır. Diğer yandan Karadeniz kıyısında bulunması ile sahip olduğu plaj alanları da kıyı ve deniz turizmi açısından fazlaca imkân sunmaktadır. Sahip olduğu kıyı şeridinden Liman Mevkii-Ünlüce Plajı Mevkii, olta balıkçılığı, zıpkınla avcılık ve rüzgâr sörfü gibi deniz temelli aktivitelere de imkân tanmaktadır.

Ayancık İlçesi için gerçekleştirilecek turizm stratejik planları ile arttırılabilecek olan turizm altyapı imkanları, turistlerin ortalama geceleme uzunluklarını arttırarak, turizm gelirlerinin İlçe ekonomisi için önemli noktalara getirebilecek potansiyele sahiptir. Özellikle İlçeye yönelik mevcut turizm istatistiklerinin sağlıklı olarak tutulmuyor olması, mevcut durumun tespiti ve sürecin ortaya konulmasını zorlaştırmaktadır. Bu nedenle turizm istatistiklerinin sağlıklı tutulabileceği yöntemler geliştirmek de ayrıca önem arz etmektedir.

KAYNAKÇA

- Esen, Fatma (2022). Ayancık Çayı Havzası'nda (Sinop) meydana gelen taşkın olaylarının havza morfometrisi açısından değerlendirilmesi. *International Journal of Geography and Geography Education*, (47), 233-257.
- Karadağ, Emrah (2023). Ayancık ve çevresindeki mezar taşları, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun.
- Kaya, Mutlu (2015). Ayancık ve yakın çevresinin ekoturizm potansiyeli, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Samsun.
- Kaya, Mutlu; Yılmaz, Cevdet (2018). Bir Anadolu kentinin kuruluş ve gelişmesinde sanayinin etkisi: Ayancık örneği. *Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5.1: 167-188.
- Uslu, Ahmet (2022). Fotogrametri tekniği kullanılarak anıt ağaçların dijital belgelenmesi: Mızık Çamı Tabiat Anıtı örneği. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 24(1), 1-12.
- Yıldız, Turgay (2013). Ayancık ilçe analizi, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, Sinop.

ÇEVİRİMİÇİ KAYNAKLAR

- İnternet Kaynağı (2024a)
[http://sinop.gov.tr/kurumlar/sinop.gov.tr/Duyuru_ve_ihaleler/2017/haziran/Kara%20Sporlar%C4%B1%20Parkurlar%C4%B1%20\(S%C4%B0NOP\).pdf](http://sinop.gov.tr/kurumlar/sinop.gov.tr/Duyuru_ve_ihaleler/2017/haziran/Kara%20Sporlar%C4%B1%20Parkurlar%C4%B1%20(S%C4%B0NOP).pdf) Erişim Tarihi (08.01.2024).
- İnternet Kaynakçası (2024b) <https://webdosya.csb.gov.tr/db/scd/icerikler/bati-karaden-z-kuraklik-yp-taslak-scd-20230120090309.pdf> Erişim Tarihi (08.01.2024).
- <http://www.ayancik.gov.tr/cografi-yapisi> Erişim Tarihi (08.01.2024).
- <http://www.ayancik.gov.tr/ilcemiz-tarihi> Erişim Tarihi (08.01.2024).
- <https://ayancik.meb.gov.tr/www/tarihce/icerik/46> Erişim Tarihi (08.01.2024).
- <https://gezicini.com/ayancik-camurca-plaji> Erişim Tarihi (08.01.2024).
- <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/sinop/gezilecekyer/akgol> Erişim Tarihi (08.01.2024).
- <https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/sinop/gezilecekyer/nalti--magarasi> Erişim Tarihi (08.01.2024).
- <https://bolge10.tarimorman.gov.tr/Menu/52/Sinop-Akgol-Tabiat-Parki> Erişim Tarihi (08.01.2024).
- <https://ayancik.meb.gov.tr/www/turizm/icerik/47> Erişim Tarihi (08.01.2024).